

Govor predsednika Fiskalnega sveta na 61. nujni seji Odbora za finance, 12. 3. 2025

Fiskalni svet je prvi osnutek Zakona o fiskalnem pravilu od Ministrstva za finance prejel oktobra lani. Po nekaj krogih konstruktivnih usklajevanj lahko rečem, da se Fiskalni svet strinja s predlogom prenovljenega zakona, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Področje, za izboljšavo katerega si je Fiskalni svet v usklajevanjih z Ministrstvom za finance najbolj prizadeval, je večje nacionalno lastništvo srednjeročnega proračunskega načrtovanja. V tem smislu se v končnem predlogu zakona ohranjata dosedanja pomembna vloga Državnega zbora pri odločanju in razpravi ter vloga Fiskalnega sveta glede zagotavljanja neodvisne ocene srednjeročnih proračunskih dokumentov in njihovega izvajanja. Menim, da je pomembno, da se vsi deležniki kljub negotovim razmeram zavedamo pomembnosti srednjeročne vzdržnosti javnih financ in tudi svoje vloge pri zagotavljanju ene ključnih podlag gospodarskega razvoja in blaginje države.

Ob tem vas želim seznaniti tudi s pisno podanim nestrinjanjem Fiskalnega sveta z amandmajem Računskega sodišča, ki se želi odreči pomembni vlogi nudenja administrativno-tehnične podpore Fiskalnemu svetu. Z Računskim sodiščem na ta način sodelujemo že od ustanovitve Fiskalnega sveta pred osmimi leti, pred tremi leti pa smo sklenili še dogovor o zagotavljanju administrativno-tehnične podpore in souporabi prostorov in opreme, ki je dodatno podprl doslej nemoteno izvajanje tovrstne podpore. Sprejetje predlaganega amandmaja bi v začetni fazi otežilo ali celo blokiralo delo Fiskalnega sveta, zlasti pa bi v primerjavi s stroški izvajanja njegovih rednih nalog pomenilo nesorazmerno visoke stroške delovanja administracije Fiskalnega sveta. Ker te zaradi specifičnosti poslovanja javne uprave ni mogoče v celoti najeti pri zunanjih izvajalcih, bi to manjšalo tudi racionalnost porabe javnih sredstev.

Z neprilagojenim obstoječim Zakonom o fiskalnem pravilu so nastopile številne negotovosti na področju nadzora proračunskega načrtovanja. Zato Fiskalni svet meni, da je nujen čim prejšnji prenos prenovljene evropske zakonodaje v nacionalni pravni red. Obstoječega Zakona o fiskalnem pravilu na področju ocenjevanja izpolnjevanja fiskalnih pravil namreč ni več mogoče izvajati zaradi spremenjenih ključnih parametrov in preusmeritve fokusa na srednjeročno načrtovanje. To dejstvo je Fiskalni svet navedel že ob obravnavi jesenskih proračunskih dokumentov, v okviru katere so postopki v veliki meri dejansko zaobšli zasledovanje nacionalnega lastništva glede proračunskega načrtovanja.

Fiskalni svet zato ob navedenih dejstvih podpira verzijo predloga Zakona o fiskalnem pravilu, kot ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada oziroma se strinja z nomotehničnimi popravki na osnovi mnenja Zakonodajno-pravne službe DZ. Ne strinja pa se s predlogom amandmaja k 10. členu, ki ga predlaga poslanska skupina Slovenske demokratske stranke. Fiskalni svet namreč nima niti sredstev niti kadrov, da bi vzpostavil lastne podporne službe.